

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්වගාමය කළ මතය

මගනැගුම ඉමල්ෂන් නිෂ්පාදන පුද්ගලික සමාගමේ 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ආයතන (SMEs) සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රතිවිලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්වගාමය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වගාමය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රතිවිලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්වගාමය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ආයතන (SMEs) සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රතිවිලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී. ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්ථානාධිකාරයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් , වේතනාන්විත මහභැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද ,අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය , ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,

- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත ජේද අංක 13 ට අනුව, සමාගමට අයත් රුපියල් මිලියන 43.94 ක බිටුමන් තොගයක් 2014 වසරේ සිට ඔරුමික්ස් ලංකා භාරයේ තිබෙන අතර එය 2021 දෙසැම්බර් 31 වන විට භෞතිකව තහවුරු කර නොතිබුණි. එබැවින් තොගයේ පැවැත්ම සහ නිරවද්‍යතාවය විගණනයේදී තහවුරු නොවුණි.	විමර්ෂණ වාර්තාව ඉදිරිපත් කර ඇත.	කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත ජේද අංක 13 ට අනුව කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත ජේද අංක 17 ට අනුව, වත්කම්වල අවශේෂ වටිනාකම සහ ප්‍රයෝජනවත් ජීව කාලය අවම වශයෙන් සෑම මූල්‍ය වර්ෂයක් අවසානයේදීම සමාලෝචනය කළ යුතු අතර, අපේක්ෂාවන් පෙර ඇස්තමේන්තුවලට වඩා වෙනස් නම් එකී වෙනස්කම් ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තු වෙනස්කම් යටතේ ගිණුම්ගත කරනු ලැබේ. එහෙත් මෙම අනුකූල වීමට පටහැනිව, සමාගම විසින් භාවිතා කරමින් පවතින පිරිවැය රු. 29,356,041 ක් වූ වත්කම් සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය වූ වත්කම් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශයන්හි හඳුනාගෙන තිබුණි.	අංක 23/0394/608/033 අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයට අනුව සමාගම ඇවර කිරීම හේතුවෙන් මෙම ගැලපීම අවශ්‍ය නොවන බව සටහන් කර ගනී.	කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත ජේද අංක 17 ට අනුව කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත ජේද අංක 17 සහ 20 ට පටහැනිව 2020 වර්ෂයේදී ලැබුණු යන්ත්‍රයෙන් කොටසකට රු. 359,736 අගයක් ක්ෂය ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණු අතර එය සමාගම විසින් 2020 වර්ෂයේදී නිවැරදි කර නොතිබුණි. ඒ හේතුවෙන් සමුච්චිත ක්ෂයවීම් අධිගණනය වී ඇති අතර ජංගම නොවන වත්කම් සහ රඳවා ගැනීමේ ඉපැයීම් සමාන ප්‍රමාණයකින් අඩුවෙන් තක්සේරු වී තිබුණි.	එකඟවේ.	කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත ජේද අංක 17 සහ 20 අනුව කටයුතු කළ යුතුය.
(ඈ) කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත ජේද අංක 33 ට අනුව, සම්බන්ධිත පාර්ශව ගණුදෙනු වලට අදාළ නිසි හෙළිදරව් කිරීම් මූල්‍ය ප්‍රකාශයන්හි ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	එකඟ වේ. 2022 මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අවශ්‍ය පරිදි හෙළිදරව් කරනු ලැබේ.	කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත ජේද අංක 33 ට අනුව කටයුතු කළ යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියේ කොටස් හිමිකම් සියයට 50 ක් සහ කොටස් වටිනාකම රු.100 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව සමාගම සඳහා වන පාලන අයිතිය සියයට 99ක් සහ කොටස් වටිනාකම රු.1,000,100 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි. ඒ අනුව මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියේ සහ සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අතර කොටස් අයිතිය සම්බන්ධයෙන් රු.1,000,000 ක වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය විය.	අදහස් දක්වා නොමැත.	රජයේ හිමිකාරිත්වය සහ අයිතිවාසිකම් සුරක්ෂිත කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතු අතර මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහතික කිරීමට පෙර සංඛ්‍යා ලේඛන සැසඳිය යුතුය.
(ආ) සමාගම විසින් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය වෙතින් ලැබිය යුතු ලෙස රු. 78,086,970 මුදලක් හඳුනාගෙන තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ඉමල්ෂන් නිෂ්පාදන සමාගමට ගෙවිය යුතු ලෙස රු. 61,885,785 ක් හඳුනාගෙන තිබුණි. ඒ අනුව රු. 16,201,185 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.	අපි රු. 78,086,970 ක් මෙම සමාගම හා මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය අතර ගනුදෙනු ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. එබැවින් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියේ පොත්වල සඳහන් ප්‍රමාණය ගැන අපට අදහස් දැක්විය නොහැක. ගැලපීම අවශ්‍ය නොවේ.	ශේෂ අතර වෙනස්කම් වලට හේතු හඳුනාගෙන ඒවා නිවැරදි කිරීමට පියවර ගත යුතුය.
(ඇ) මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමාගමෙන් ලැබිය යුතු පිරිසත කුලිය සහ කුලී ගාස්තුව රුපියල් 32,193,867 ක් වේ. කෙසේ වෙතත්, 2021 වසර අවසන් වන විට සමාගම එම වියදම ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණේ රු. 8,724,040 කි.	අපි විසින් සමාගමෙහි පවතින ගනුදෙනු සහ ලියකියවිලි අනුව රු. 8,724,040 ක් හඳුනා ගන්නා ලදී. මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය ඔවුන්ගේ පොත්වල වෙනත් මුදලක් පෙන්වා ඇත්තේ කොතැනද සහ එම මුදල ගණනය කිරීමේ පදනම කුමක්දැයි අපි නොදනිමු.	එම ශේෂ අතර වෙනස්කම් හඳුනාගෙන නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඈ) සමාගම විසින් 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතු වැට් බද්ද රු.731,154 ක් වෙළෙඳ හා වෙනත් ගෙවිය යුතු දෑ යටතේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හඳුනාගෙන තිබුණි. ඒ හේතුවෙන් ජංගම වත්කම් හා ජංගම වගකීම් එම අගයෙන් අඩුවෙන් ගණනය වී තිබුණි.	එකඟවේ. ගැලපීම් 2022 මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සිදු කෙරේ.	වෙනස්කම් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.5.3 සංවිධානයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2023 මාර්තු 20 වැනි දින අංක CP/23/0394/608/033 කැබිනට් තීරණයට අනුව මෙම සමාගම ඇතුළුව සමාගම් තුන ඇවර කිරීමට පියවර ගන්නා ලෙස ප්‍රවාහන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයාට නියෝග කිරීමට කැබිනට් මණ්ඩලය විසින් තීරණය කර තිබුණි. ඒ අනුව සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම විගණනයට සැකසහිත වේ. තවද මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියෙහි අනුමැතියෙන් තොරව සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් ඇවර කරුවෙකු පත්කර තිබුණි.</p>	<p>විධිමත් ක්‍රියා පටිපාටියකින් පසුව සමාගම ඇවර කරුවෙකු පත් කර ඇත. 2023 අගෝස්තු 29 දින පැවති අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල රැස්වීමේදී ඇවර කිරීම සඳහා අනුමැතිය ලබා දී ඇත.</p>	<p>සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම සම්බන්ධයෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කිරීම් කල යුතුය.</p>

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ගෙවිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>ECB ජාත්‍යන්තර සමාගමට ගෙවිය යුතු හිඟ ශේෂය රු. 24,500,000 ක් 2021 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට වසර 08 ක් පුරා නිරවුල් නොවී පැවතුණි. කෙසේ වෙතත් ශේෂය සඳහා තහවුරු කිරීම් විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.</p>	<p>වාණිජ මහාධිකරණයේ අධිකරණ නඩුවේ තීන්දුව ලැබෙන තුරු එම ගෙවීම් නතර කිරීමට සමාගම් කළමනාකාරිත්වය තීරණය කර ඇත.</p>	<p>ගෙවිය යුතු ලෙස හඳුනාගැනීමට පෙර ගණකාධිකාරිවරයා විසින් යෝග්‍ය සාක්ෂි රැස්කරගත යුතුය.</p>

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2007 අංක 7 දරන සමාගම් පනත	<p>සෑම සමාගමක්ම, එහි යම් කොටසක් වෙන් කළ දින සිට මාස 2ක් ඇතුළත සහ එවැනි ඕනෑම කොටසක පැවරුමක් සමාගමට පැවරූ දින සිට මාස දෙකක් ඇතුළත, එකී සියලුම කොටස්වල සහතිකය සම්පූර්ණ කර ලබා දීමට සුදානම් විය යුතුය. කෙසේ වෙතත්, ඉහත අවශ්‍යතාවය ප්‍රකාරව සමාගම විසින් නිකුත් කරන ලද කොටස් සහතික විගණන වාර්තාව නිකුත් කරන දිනය දක්වා විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.</p>	<p>අදහස් දක්වා නොමැත.</p>	<p>රජයේ අයිතිය සහ අයිතිවාසිකම් සුරක්ෂිත කිරීමට කටයුතු කළ යුතුයි.</p>
(ආ) (ii) 133 වගන්තිය	<p>(1) සමාගමේ ශේෂ පත්‍ර දිනයෙන් පසු මාස 6ක් ඉක්මවීමට පෙර සහ පෙර වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීමෙන් මාස පහළොවක් ඉක්මවීමට පෙර සමාගමක අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් සෑම වර්ෂයකටම වරක් කොටස් හිමියන්ගේ වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීමක් කැඳවිය යුතු වේ. කෙසේ වෙතත්, සමාගම විසින් 2016 වසරෙන් පසු වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීම් පවත්වා නොතිබුණි.</p>	<p>අදහස් දක්වා නොමැත.</p>	<p>රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය සඳහා පියවර ගත යුතුය.</p>

(ඇ)	2015 මැයි 25 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛ අංක පීඊඩී 01/2015 3.1 වගන්තිය	වකුලේඛය ප්‍රකාරව නිලධාරීන් හතර දෙනෙකු සඳහා ඉන්ධන දීමනාව රු.1,605,720 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ගෙවා තිබුණි.	අදහස් නොමැත.	දක්වා	රාජ්‍ය වකුලේඛ පිළිපැදීමට කටයුතු කළ යුතු අතර වැඩිපුර ගෙවූ මුදල් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.	ව්‍යාපාර උපදෙස් කටයුතු කළ යුතු අතර වැඩිපුර ගෙවූ මුදල් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඈ)	2016 ඔක්තෝබර් 27 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛ අංක පීඊඩී 01/2015 2 වගන්තිය	නිල වාහනයකට හිමිකම් ඇති නිලධාරියෙකු නිල වාහනය භාවිතා කිරීමට හෝ මාසිකව රු.50,000 ක ප්‍රවාහන දීමනාවකට හිමිකම් ලබයි. කෙසේ වෙතත්, සමාගම විසින් නිලධාරීන් හතර දෙනෙකු සඳහා හිමි සීමාවන් ඉක්මවා රු.3,140,000 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ගෙවා තිබුණි.	අදහස් නොමැත.	දක්වා	රාජ්‍ය වකුලේඛ පිළිපැදීමට කටයුතු කළ යුතු අතර වැඩිපුර ගෙවූ මුදල් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.	ව්‍යාපාර උපදෙස් කටයුතු කළ යුතු අතර වැඩිපුර ගෙවූ මුදල් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඉ)	2018 අංක 19 ජාතික විගණන පනතේ 38(1) ආ සහ 7 වගන්තිය	සමාගම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියට අයත් අක්කර 2 යි පර්චස් 9.83 ක ඉඩමක පිහිටා ඇති අතර එහි තක්සේරු වටිනාකම රුපියල් 9,620,000 කි. එම ඉඩම සඳහා බදු ගිවිසුම විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	ඉඩම සඳහා වෙනම බදු ගිවිසුමක් නොමැත.	දක්වා	2018 අංක 19 ජාතික විගණන පනතේ 38(1) ආ සහ 7 වගන්තියට අනුකූල විය යුතුය.	2018 අංක 19 ජාතික විගණන පනතේ 38(1) ආ සහ 7 වගන්තියට අනුකූල විය යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 6,634,114 ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ අලාභය රු. 8,034,328 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 14,668,442 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට බිටුමන් ඉමල්ෂන් අලෙවියෙන් ලැබෙන ආදායම වැඩි වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

අයිතමය	2021 රු.	2020 රු.	වෙනස	වෙනස්වීමේ ප්‍රතිශතය (%)
අදායම්	237,749,677	83,442,327	154,307,350	185
විකුණුම් පිරිවැය	183,194,950	70,428,335	112,766,615	160
වෙනත් අදායම්	2,016,971	13,130,264	(11,113,293)	(84.6)
සේවක මණ්ඩල වියදම්	22,444,357	17,563,651	4,880,706	27.7
පරිපාලන වියදම්	7,033,385	5,613,843	1,419,542	25.2
බෙදාහැරීමේ හා විකුණුම් පිරිවැය	10,641,684	1,147,214	9,494,470	827.6
මූල්‍ය පිරිවැය	2,525,289	3,095,960	(570,671)	(18.4)

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

	2021	2020
ජංගම වත්කම් අනුපාතය	1.35	1.57
ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය	1	1.05
දළ ලාභ අනුපාතය- ප්‍රතිශතය	22.9	15.5
ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය- ප්‍රතිශතය	2.79	(9.6)

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 හඳුනාගත් පාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාගමේ 2021 අලෙවි අදායම රු.237,749,677 වූ අතර එයින් සියයට 93 ක් එනම් රු.222,507,426 ක් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියට සිදු කල විකුණුම් වේ. ඒ අනුව සමාගමේ මෙහෙයුම් ලාභයෙන් සියයට 93ක් එනම් රු.4,743,407 ක් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියෙන් සිදුකල විකුණුම් මත උපයා ඇත.	සමාගමේ නිෂ්පාදන මිලදී ගන්නන් සිටින්නේ ඉතා ස්වල්පයකි. එම ගැනුම්කරුවන් කිහිප දෙනෙකුට නිෂ්පාදන විකිණීමට සමාගම උත්සාහ කර ඇත. කෙසේ වෙතත්, ඔවුන් 2021 වසර තුළ කිසිවක් මිලදී ගෙන නොමැත.	අනාගතයේදී සිදුවිය හැකි පාඩු අවම කර ගැනීම සඳහා ව්‍යාපාරය පුළුල් කිරීමට ක්‍රියා කළ යුතුය.

3.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2004 අගෝස්තු 27 දිනැති අංක 04/0848/004/013-I දරණ අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය පරිදි ජාතික ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ සංගමය සහ ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත සභාව සමඟ ඒකාබද්ධව හවුල් ව්‍යාපාරයට එළැඹීමට අනුමැතියක් ලබා දී තිබුණි. නමුත් අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගැනීමට පෙර මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියේ 2004 ජුනි 09 වන දින අංක දරණ 795/2004 අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණයට අනුව, මහනැගුම ඉමල්ෂන් (පුද්) සමාගම පිහිටුවා තිබුණ ද, ඒ සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතියක්, භාණ්ඩාගාර අනුමැතියක් හෝ රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ අනුමැතියක් ලබා ගෙන නොතිබුණි.	අදහස් දක්වා නොමැත.	අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයට අනුව ක්‍රියා කළ යුතුය.
(ආ) 2013 පෙබරවාරි 18 දිනැති අංක 13/0134/505/004 දරන අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය අනුව සමාගමේ අයිතියෙන් වැඩි කොටසක් භාණ්ඩාගාරයට හිමිවන පරිදි හා ඉතිරි කොටස මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියට ලැබෙන පරිදි සමාගමේ සාංගමික ව්‍යවස්ථාවලිය සංශෝධනය කිරීමට තීරණය කර තිබුණද, සමාගම විසින් සාංගමික ව්‍යවස්ථාවලිය සංශෝධනය කර නොතිබුණි.	අදහස් දක්වා නොමැත.	සාංගමික ව්‍යවස්ථාවලිය සංශෝධනය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.3 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම		නිර්දේශය
<p>2007 අංක 07 දරණ සමාගම් පනත පළමු උපලේඛනයේ 28(2) වගන්තිය අනුව, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීම් වල දී සභාපතිවරයා හට තීරක ඡන්දයක් හිමි වුවද එම සමාගම් පනතේ පළමු උපලේඛනයේ 10 (7) විධානයන් අනුව කොටස් හිමියන්ගේ රැස්වීමක සභාපතිවරයා තීරක ඡන්දයක් සඳහා හිමිකම් නොලබයි. 1982 පනතට අදාළ වූ සාංගමික ව්‍යවස්ථාවලිය අනුව සභාපතිවරයාට හිමි තීරක ඡන්දය 2007 අංක 07 දරණ සමාගම් පනතේ පළමු උපලේඛනයේ 10 (7) විධානයන් අනුව අවලංගු වී ඇත. 2018 පෙබරවාරි 20 දින පවත්වන ලද 2016 වර්ෂයන්ට අදාළ වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීමේදී ගනු ලැබූ යෝජනාවන් දෙකකදී මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය ඊට එරෙහිව ඡන්දය ප්‍රකාශ කළ ද සමාගමේ සභාපතිවරයා විසින් ඔහුගේ තීරක ඡන්දය යොදවා එම කරුණු අනුමත කරවා ගෙන තිබුණි.</p>	අදහස් නොමැත.	දක්වා	2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතට අනුකූල විය යුතුය.

3.4 නිෂ්කාර්ය හෝ උන උපයෝජිත දේපල, පිරියත හා උපකරණ

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>පැයකට ලීටර් 10000ක ධාරිතාවයකින් යුත් ඉමල්ෂන් යන්ත්‍රෝපගාරය සහ බඩුසර් 9ක් දැනට අක්‍රියව පවතින අතර මිලියන 3.6ක් වටිනා තොග ප්‍රයෝජනයට නොගෙන කම්හල් පරිශ්‍රයේ තිබූ බව 2023 දෙසැම්බර් 06 දින ක්ෂේත්‍ර විගණනයේ දී නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>සමාගම ක්‍රියාත්මක වූ 2021 වර්ෂයේ එම බඩුසර් නවයම භාවිතා කර ඇත. තවද, සමාගම විසින් එම බඩුසර් 2023 සැප්තැම්බර් මස මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය වෙත භාර දී ඇති අතර ඒවා තවදුරටත් මෙම සමාගම සතුව නොමැත. තොගය සමාගමේ වත්කමකි. මෙය නියමිත කාලය තුළ ඇවර කිරීම මගින් විකුණනු ලැබේ.</p>	<p>රජයට ලාභ ඉපැයීම වෙනුවෙන් යන්ත්‍රෝපගාරයේ ධාරිතාවය ඵලදායී හා කාර්යක්ෂම ලෙස යොදා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

3.5 වෙනත් සංවිධානවල සම්පත් උපයෝජනය කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම		නිර්දේශය
<p>සමාගමේ ප්‍රාග්ධන දායකත්වයෙන් වැඩි කොටසක් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සපයන ලද අතර සමාගමේ ප්‍රධාන ගැනුම්කරු වූයේ මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියයි. තවද, සමාගමේ මෙහෙයුම් සඳහා භාවිතා කරන ස්ථාවර වත්කම්වලින් විශාල ප්‍රතිශතයක් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය සතු වේ. නමුත් කොටස් හිමියෙකු ලෙස මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියට කිසිදු මූල්‍ය ප්‍රතිලාභයක් ලැබී නොතිබුණි.</p>	අදහස් නොමැත.	දක්වා	<p>රජයේ වත්කම් හා අරමුදල් පරිහරණය වෙනුවෙන් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියට මූල්‍ය ප්‍රතිලාභ ලබාදීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

3.6 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය

**කළමනාකාරීත්වයේ
අදහස් දැක්වීම**

නිර්දේශය

2003 ජූනි 02 දිනැති පොදු ව්‍යාපාර පිරිසිටි /12 වකුලේඛය 9.2 වගන්තියට අනුව සංවිධාන සටහන සහ සේවක සංඛ්‍යාව අනුමත කරගෙන නොතිබුණි.

අදහස් දැක්වා රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛ
නොමැත. උපදෙස් වලට අනුගතව
කටයුතු කල යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 සංයුක්ත සැලැස්ම

විගණන නිරීක්ෂණය

**කළමනාකාරීත්වයේ
අදහස් දැක්වීම**

නිර්දේශය

2003 ජූනි 02 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර පිරිසිටි /12 වකුලේඛය 5.1.1 වගන්තියට අනුව රජය සතු සමාගම් වසර තුනකට නොඅඩු කාලයක් සඳහා ඵලදායී සංයුක්ත සැලැස්මක් ලෙස සකස් කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත්, සමාගම ඵලදායී සංයුක්ත සැලැස්මක් සකස් කර නොතිබුණි.

අදහස් දැක්වා රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛ
නොමැත. උපදෙස් වලට අනුගතව
කටයුතු කල යුතුය.

4.2 අයවැය පාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය

**කළමනාකාරීත්වයේ
අදහස් දැක්වීම**

නිර්දේශය

2003 ජූනි 02 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර පිරිසිටි /12 වකුලේඛය 5.2.5 වගන්තියට අනුව ආයතන සිය වාර්ෂික අයවැය සකස් කිරීමට අවශ්‍ය වන අතර අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද අවසාන යාවත්කාලීන කරන ලද අයවැයේ පිටපත් රේඛීය අමාත්‍යාංශය, රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුව වෙත යොමු කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත්, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සමාගම වාර්ෂික අයවැය විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

අදහස් දැක්වා රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛ
නොමැත. උපදෙස් වලට අනුගතව
කටයුතු කල යුතුය.